

УДК 342.922:336.71 (477)

Телестакова Армені Абриківна –

кандидат юридичних наук, доцент
в.о. завідувача кафедри приватного та публічного права
Київського національного університету технологій та дизайну

Armenii A. Telestakova –

candidate of juridical sciences, associate professor,
acting head of the department of private and public law
Kyiv National University of Technologies and Design
(2 Nemyrovycha Danchenka Street, Kyiv, Ukraine)

Мірзоян Рубен Арменович –

магістр Київського національного університету технологій та дизайну

Ruben A. Mirzoian –

Master's student
Kyiv National University of Technologies and Design
(2 Nemyrovycha Danchenka Street, Kyiv, Ukraine)

Зміст та значення фінансового моніторингу за діяльністю установ банківської системи України

Стаття присвячена дослідженню змісту фінансового моніторингу як важливого виду контрольної діяльності державних органів за функціонуванням банківської системи України. Виходячи з аналізу нормативно-правових актів України охарактеризовані основні методи фінансового контролю за банківською діяльністю. Окремо автором зроблено висновок, що ефективне функціонування українських банків безпосередньо залежить від систематичності здійснення державного фінансового моніторингу з боку уповноважених державних органів щодо протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, у банківській сфері.

Ключові слова: банківська система України, фінансовий моніторинг, державний контроль, нормативно-правові акти, банківська таємниця.

Статья посвящена исследованию финансового мониторинга как важного вида контрольной деятельности государственных органов в сфере функционирования банковской системы Украины. Исходя из анализа нормативно-правовых актов Украины, охарактеризованы основные методы финансового контроля за деятельностью банков. Автором сделан вывод о том, что эффективное функционирование украинских банков непосредственно зависит от систематичности осуществления финансового мониторинга со стороны уполномоченных государственных органов по противодействию легализации (отмыванию) доходов, полученных преступным путем, в банковской сфере.

Ключевые слова: банковская система Украины, финансовый мониторинг, государственный контроль, нормативно-правовые акты, банковская тайна.

A.A. Telestakova, R.A. Mirzoian Content and Significance of Financial Monitoring over Activity of Institutions of Banking System of Ukraine

The content and significance of financial monitoring as an important type of control activity of state authorities over the functioning of the banking system of Ukraine have been researched in the article. Based on the analysis of the provisions of the normative and legal acts of Ukraine, it has been indicated that the functions of mandatory financial monitoring in the banking system are put on the State Committee for Financial Monitoring of Ukraine (SCFM of Ukraine) and the National Commission on Securities and Stock Market, which take central place within the national counteraction system to money laundering and terrorist financing. The author has

characterized the main methods of financial control over banking activities, which are carried out in the form of audits on the implementation of certain monetary and settlements operations, and the verification of the results of banking operations. In particular, the author has noted that the effective functioning of Ukrainian banks directly depends on the systematic implementation of state financial monitoring by the authorized state agencies in the area of counteraction to legalization (laundering) of proceeds from crime, within banking activities.

On the basis of the analysis of scientific concepts and practice of functioning of banking institutions, the main directions for improving legal principles for the organization of financial monitoring over the sphere of banking activity by the authorized state agencies are as follows: development and adoption of the Law of Ukraine “On State Financial Control (Monitoring) over Banking Activities”; strengthening of the banking system of Ukraine by updating the system of internal financial control in risk management, increasing its resilience to crises and threats; strengthening of confidence in the banking system by depositors and investors; deepening the integration of Ukraine’s banking system into the global financial space; ensuring the transparency of the functioning of the banking system; preventing and counteracting the legalization of proceeds from crime and terrorist financing.

Keywords: *banking system of Ukraine, financial monitoring, state control, normative and legal acts, banking secrecy.*

Постановка проблеми. Реформи в соціально-правовій сфері та економіці держави, сутністю яких є приведення нормативно-правових актів України у відповідність до стандартів та правових норм Міжнародної організації праці та Євросоюзу вимагає поновому поглянути на національну банківську систему [1]. Як відомо, Національний банк України (надалі – НБУ) відіграє провідну роль у забезпеченні та підтримці цінової стабільності в державі. Згідно Стратегії Національного банку України, публічна презентація якої відбулася 16 березня 2018 року, головна місія НБУ – забезпечення цінової та фінансової стабільності з метою сприяння сталому економічному розвитку України [2].

У 2017 році завершено перший етап реформи української фінансової системи. Є перші здобутки. Проте, в умовах глобалізації світових економічних процесів подальша розбудова української банківської системи має не тільки рухатися у бік світової фінансової системи, але й стати органічною складовою загальних зусиль з боку усіх гілок влади в напрямі зміцнення економіки країни, відповідності найкращим європейським стандартам. Враховуючи це, ефективне функціонування українських банків напряму залежить від порядку здійснення державного фінансового моніторингу у сфері протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, у банківській діяльності.

Аналіз останніх досліджень. Вивченню питань правового регулювання банківської

системи в Україні присвячені праці вітчизняних та зарубіжних вчених: М.М. Агаркова, А.Ю. Вікуліна, І.С. Гуревича, Л.Г. Єфімової, О.М. Олійник, А.О. Селіванова, С.Д. Ципкіна та ін. У свою чергу прикладні аспекти розвитку державного фінансового контролю взагалі було досліджено такими вітчизняними науковцями, як: О.І. Барановський, О.Д. Вовчак, О.П. Гетманець, В.М. Гесць, О.А. Кіреєв, М.І. Крупка, В.І. Міщенко, Т.С. Смовженко, І.Б. Хома. Проте серед вчених відсутній єдиний підхід щодо визначення поняття фінансового контролю. Відсутні монографічні дослідження змісту та значення фінансового моніторингу як важливого виду контрольної діяльності державних органів влади у функціонуванні банківської системи України.

Метою статі є дослідження поняття та значення фінансового моніторингу в системі державного контролю за діяльністю банків в Україні; аналіз нормативно-правових засад діяльності уповноважених органів у сфері здійснення фінансового моніторингу за функціонуванням української банківської системи з подальшим визначенням шляхів його оптимізації.

Виклад основного матеріалу. У термінологічному значенні фінансовий моніторинг або фінансова розвідка (англ. «financial intelligence») – це поняття схоже з поняттям «фінансовий контроль», а також безпосередньо пов'язане з обов'язковими процедурами внутрішнього контролю в частині проведення фінансових операцій [3, с. 401]. 3

урахуванням того, що фінансовий моніторинг є невід'ємною складовою банківської діяльності, відповідно, його об'єктами визнані фінансово-економічні відносини в фінансовому і реальному секторах, внутрішні процеси в банках і взаємозв'язки останніх у ринковому середовищі [4, с. 37]. При цьому, предметом фінансового моніторингу, на думку багатьох вчених, є сукупність різноманітних видів діяльності, спрямованих на задоволення потреб клієнтів [5, с. 217]. У зв'язку з чим, Національний банк України (надалі – НБУ) регулярно підвищує вимоги до ідентифікації банками операцій, що підлягають фінансовому моніторингу [6].

Відповідно до статті 1 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму» від 14 жовтня 2014 року фінансовий моніторинг – це сукупність заходів, які здійснюються суб'єктами фінансового моніторингу у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму, що включають проведення державного фінансового моніторингу та первинного фінансового моніторингу [7]. Так, клієнт банку (будь-яка особа) може звернутися до спеціально уповноваженого державного органу фінансового контролю із заявою про необхідність проведення первинного фінансового моніторингу [8, с. 107].

Крім того, вимоги постанови Правління НБУ від 25 травня 2017 року № 42 поклали відповідальність на банки за реалізацію способів по відмиванню коштів та фінансуванню тероризму. Мета такої нормотворчої діяльності – знизити фінансові ризики і контролювати фінансові потоки, навіть тих коштів, які вкладники намагаються повернути через банк-агент, який уклав договір з Фондом гарантування вкладів фізичних осіб. Слід зазначити, що останніми нововведеннями НБУ є встановлені ним нові вимоги до відповідальних за фінансовий моніторинг в банках, вступили в силу з 08 березня 2018 року [6].

У цьому напрямку вагомим контролюючим органом виступає Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку, яка у випадках, передбачених статтею 64 Закону України «Про банки і банківську діяльність», виконує функції державного регулювання, контролю і нагляду

[9]. Головною місією Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, як державного колегіального органу, є забезпечення реалізації єдиної державної політики щодо цінних паперів і функціонування фондового ринку в Україні, а також здійснення правового регулювання відносин, що виникають на ринку цінних паперів, захист інтересів громадян України та держави, запобігання зловживанням та порушенням на фондовому ринку, координація діяльності міністерств та інших центральних органів державної виконавчої влади у цій та банківській сфері [10].

Відповідно до покладеної місії, діяльність Національної Комісії з цінних паперів та фондового ринку спрямована на всебічне сприяння розвитку українського ринку цінних паперів як одного з найважливіших сегментів економіки. З урахуванням змін до діючого законодавства України основними напрямками її діяльності є [11]: 1) формування та забезпечення реалізації єдиної державної політики щодо розвитку та функціонування ринку цінних паперів та їх похідних в Україні, сприяння адаптації національного ринку цінних паперів до міжнародних стандартів; 2) координація діяльності державних органів з питань функціонування в Україні ринку цінних паперів та їх похідних; 3) здійснення національного регулювання і контролю за випуском і обігом цінних паперів і їх похідних на території України, та у сфері спільного інвестування; 4) захист прав інвесторів шляхом застосування заходів з запобігання і припинення порушень законодавства на ринку цінних паперів, застосування санкцій за порушення законодавства у межах своїх повноважень; 5) здійснення у межах компетенції державного регулювання і нагляду у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму; 6) сприяння розвитку ринку цінних паперів; 7) узагальнення практики застосування законодавства України з питань випуску і обігу цінних паперів в Україні, розробка пропозицій щодо їх вдосконалення.

Діяльність цього державного органу із здійснення фінансового контролю (моніторингу) за роботою банків можна умовно розділити на такі узагальнюючі блоки: моніторинг учасників фондового ринку; фінансовий моніторинг;

законність правозастосування на ринку цінних паперів. Також актуальною проблемою, якою займається Комісія, є вдосконалення механізму валютного регулювання фондовому ринку. При цьому, Комісія активно співпрацює з правоохоронними органами інших країн і більшістю міжнародних організацій, які діють в галузі ринку капіталів та фінансових послуг, включаючи Міжнародну організацію Комісії з цінних паперів, Міжнародну фінансову корпорацію (IFC), а також з комісіями з цінних паперів інших країн і міжнародними донорськими організаціями, які працюють в Україні.

Класично, фінансовий моніторинг поділяється на внутрішній і обов'язковий (тобто, сукупність заходів спеціально уповноваженого органу виконавчої влади з питань фінансового моніторингу з аналізу інформації щодо фінансових операцій, що надається суб'єктами первинного фінансового моніторингу, заходів з перевірки такої інформації відповідно до законодавства України) [5, с. 218].

Функції обов'язкового фінансового моніторингу (контролю) покладаються на Державний комітет фінансового моніторингу України (Держфінмоніторинг України), який посідає центральне місце у національній системі протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму. Подібні органи діють у понад 100 країнах світу і мають загальноприйнятну назву: підрозділ фінансової розвідки (ПФР) – Financial Intelligence Units (FIU) [12, с. 288]. Згідно з міжнародними стандартами, Держфінмоніторинг України не є фінансовим органом. Він функціонує у взаємодії з фінансовим сектором та іншими правоохоронними органами. Мета Держфінмоніторингу України – це виконання координуючої та контролюючої ролі у сфері реалізації державної політики щодо протидії відмиванню «брудних» коштів і фінансуванню тероризму. Враховуючи, що відмивання доходів – це не лише дія, за яку передбачена кримінальна відповідальність, а й системна загроза для економічної і фінансової безпеки України, тому розвиток національної системи протидії відмиванню злочинних доходів покладено в основу Державної стратегії економічної безпеки України.

Спеціальними суб'єктами фінансового моніторингу із забезпечення реалізації державної

політики у сфері запобігання і протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму, виступають такі державні органи як: Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку; Держфінмоніторинг України. Ці органи наділені правом зобов'язати банки надати документи або інформацію, що становлять банківську таємницю, в порядку та обсязі, встановлених Законом України «Про банки і банківську діяльність». У свою чергу, банки на документальний запит правоохоронних органів, інших суб'єктів, які виконують функції державного регулювання і нагляду за суб'єктами первинного фінансового моніторингу, до документів або інформації, що міститься в них, у повному обсязі [9].

Відповідно до ст. ст. 2-5 Закону України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні» фінансовий моніторинг також забезпечується через проведення державного фінансового аудиту, перевірки державних закупівель, та інспектування. Здійснення цих форм фінансового контролю віднесені до компетенції Державної аудиторської служби України. Основними напрямками контролю з боку цього органу за діяльністю банків є: контроль над веденням касових операцій; контроль при проведенні операцій з бюджетними коштами; валютний контроль [13].

Виходячи з діяльності вказаних державних органів, специфіка фінансового контролю (моніторингу) за діяльністю банків обумовлена рядом особливостей, властивих банківському сектору: банківський сектор через цілий ряд причин є одним із найбільш криміналізованих економічних сегментів; банківська система опосередковує проходження платежів практично всіх економічних суб'єктів; банківській системі властивий високий рівень системного ризику, що поширюється не тільки на саму банківську систему, але й на всю економіку країни; грошові потоки, що проходять через банківські канали, підлягають контролю з боку органів державного фінансового контролю [14, с. 36].

Усе вказане обумовлює різноманітність методів фінансового контролю за банківською діяльністю, які, зокрема, здійснюються у формі ревізій щодо виконання певних грошово-

розрахункових операцій, та перевірок результатів здійснення банківських операцій. Слід також нагадати, що відповідно до положень Законів України «Про банки і банківську діяльність» [9] та «Про Національний банк України» [15] інших законів України у сфері правового регулювання банківської системи банк самостійно визначає напрямки своєї діяльності і спеціалізацію за видами послуг. Щодо контролю за законністю дій та відповідальністю Національного Банку України та інших банків, то розділ VI Закону України «Про банки і банківську діяльність» має назву «Оскарження Рішень Національного Банку України». Він складається лише з однієї однойменної 99 статті, в якій зазначається, що банк або інші особи, які охоплюються наглядовою діяльністю Національного банку України, мають право оскаржити в суді в установленому законодавством порядку рішення, дії або бездіяльність НБУ чи його посадових осіб. Рішення НБУ, його службовців можуть бути оскаржені до суду виключно з метою встановлення законності таких рішень. Оскарження рішення або дії НБУ не зупиняє їх виконання. Забезпечення позову шляхом зупинення рішень НБУ про застосування до банків та інших осіб, які можуть бути об'єктом перевірки Національного банку відповідно до закону, заходів впливу, санкцій, відкликання (позбавлення) відповідних ліцензій не допускається. Отже, службовці НБУ та залучені ним особи не несуть особистої відповідальності за будь-які дії або бездіяльність, якщо діяли добросовісно і на законних підставах. Позови, подані проти таких осіб, вважаються позовами, поданими проти Національного банку України. Тому шкода, заподіяна внаслідок професійної помилки службовця банку і залучених ним осіб, відшкодовується згідно із законодавством України, нормативно-правовими актами Національного Банку України та договорами про страхування фінансової відповідальності.

Разом з тим, на сьогодні відсутня адміністративна відповідальність банків за факти зловживання чи неналежне виконання своїх обов'язків стосовно громадян, що часто на практиці призводить до врегулювання важливих суспільних відносин на основі розсуду їх службових осіб, що є неприпустимим за умов сучасності. Так, характеризуючі діяння, що

утворюють об'єктивну сторону адміністративних правопорушень, ми погоджуємося з позицією Надобко С.В. про те, що значна частина порушень законодавства про банки і банківську діяльність базується на бланкетних нормах, оскільки використовується термін «банківське законодавство». У зв'язку з цим обґрунтовується положення про те, що актами банківського законодавства можна вважати лише закони. При цьому, виходячи із сформульованих положень щодо зв'язку банківського нагляду із державним регулюванням у відповідній сфері, до таких законів слід відносити тільки ті, контроль за дотриманням яких належить до наглядової компетенції НБУ [16, с. 8]. Тому, логічно було б передбачити адміністративну відповідальність НБУ і службовців інших банківських структур за порушення прав і інтересів приватних осіб під час провадження різного роду адміністративних банківських процедур з введенням окремих статей до Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Окрім Закону України «Про банки і банківську діяльність» фінансові відносини банку з клієнтом регулюються також нормативно-правовими актами НБУ та угодами (договорами) між клієнтом та банком. Клієнт має право отримати від банку інформацію, якщо ця інформація стосується: відомостей про фінансові показники діяльності банку та його економічний стан; переліку керівників банку, його відокремлених підрозділів, а також фізичних і юридичних осіб, які мають істотну участь у банку; переліку послуг, що надаються банком, ціни на банківські послуги; іншої інформації з питань надання банківських послуг. Утім інформація щодо діяльності та фінансового стану клієнта, яка стала відомою банку в процесі обслуговування клієнта і розголошення якої може завдати матеріальної чи моральної шкоди клієнту, є банківською таємницею. У разі заподіяння банку чи його клієнту збитків у наслідок витоку інформації, то ці збитки відшкодовуються винними органами.

Інформація щодо юридичних ті фізичних осіб, яка містить банківську таємницю, може бути розкрита банком лише за умов: письмового запиту або письмового дозволу власника інформації; письмової вимоги або за рішенням суду; письмової вимоги правоохоронних органів

(прокуратури, служби безпеки України, МВС України) та Антимонопольного комітету України; письмової вимоги Державної фіскальної служби України з питань оподаткування або валютного контролю конкретної юридичної чи фізичної особи – суб'єкта підприємницької діяльності за конкретний проміжок часу; письмової вимоги спеціального уповноваженого органу виконавчої влади з питань фінансового моніторингу; письмової вимоги органів державної виконавчої служби з питань виконання рішень судів стосовно стану рахунків конкретної юридичної або фізичної особи-суб'єкта підприємницької діяльності. Особи, винні в порушенні порядку розкриття і використання банківської таємниці, несуть відповідальність згідно із законами України. Вклади фізичних осіб, що знаходяться на рахунках недержавних банків (незалежно від їх організаційно-правової форми) гарантуються у порядку, передбаченому законодавством України, а вклади фізичних осіб, що знаходяться на рахунках державних банків гарантуються державою. Банк відповідає за своїми зобов'язаннями перед клієнтами всім своїм майном відповідно до чинного законодавства України. Арешт на майно або кошти банку, що знаходяться на його рахунках, арешт на кошти та інші цінності юридичних або фізичних осіб, що знаходяться в банку, здійснюється виключно за рішенням суду про стягнення коштів, проте, забороняється накладати арешт на кореспондентські рахунки банку. В свою чергу, звільнення майна та коштів з-під арешту здійснюються за постановою державного виконавця або за рішенням суду. Особи, винні в порушенні порядку розкриття та використання банківської таємниці, несуть відповідальність згідно із законами України.

Висновки. Таким чином, аналіз правових засад та діяльності державних органів щодо формування ефективної банківської системи дозволили зробити висновки про необхідність системного підходу до побудови рівноважної стратегії щодо організації банківського нагляду та регулювання в Україні з урахуванням особливостей національної економіки. Українська модель фінансового моніторингу, маючи ряд визначених недоліків, потребує певних коригувань, спрямованих передусім на посилення взаємодії усіх її ланок в цілому,

виходячи із можливості її застосування для мінімізації визначених ризиків діяльності банку, удосконаленні правових засад функціонування банків.

Слід відзначити також, що у сучасному суспільстві роль державного фінансового контролю (моніторингу) за діяльністю банків постійно підвищується та набуває нових відтінків своєї сутності. При цьому, кожний з контролюючих державних органів здійснює контроль за діяльністю банківських установ в межах своїх повноважень, згідно певному переліку об'єктів контрольної діяльності, що встановлені відповідними законодавчими (у тому числі відомчими) нормативними актами, але єдиного уявлення про форми та методи контрольної діяльності, про можливі перспективи та наслідки, немає.

З урахуванням викладеного, основними шляхами удосконалення правових засад організації фінансового контролю (нагляду) нагляду за банківською діяльністю з боку уповноважених державних органів мають стати: розробка і прийняття проекту Закону України «Про державний контроль за банківською діяльністю»; зміцнення банківської системи України через оновлення системи внутрішнього фінансового контролю в управлінні ризиками, підвищення її стійкості до криз і загроз; зміцнення довіри до банківської системи з боку вкладників і інвесторів; створення єдиної інформаційної бази діяльності контрольних органів для встановлення відкритого діалогу з суспільством та покращення інформаційного забезпечення; створення єдиної інформаційної системи з проведення запланованих/позапланованих перевірок органами фінансового контролю з метою виявлення порушень [17, с. 138]; поглиблення інтеграції банківської системи України в світовий фінансовий простір; забезпечення прозорості функціонування банківської системи; запобігання та протидія легалізації коштів, отриманих злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму. Крім цього, у зв'язку з підписанням Україною протоколу про вступ до Світової організації торгівлі є потреба у пришвидшенні процесу адаптації законодавства України до норм права Європейського Союзу, до норм і правил, за якими функціонують міжнародні фінансові організації [1], рекомендацій

Базельського комітету з банківського нагляду і інших міжнародних організацій, а також виконання вимог FATF, створеної у 1989 році відповідно до Віденської Конвенції ООН з метою здійснення фінансових заходів по боротьбі з «відмиванням» коштів, здобутих злочинним шляхом, та запобігання використанню банків для

здійснення недобросовісної фінансової практики.

Список використаних джерел:

1. План заходів Національного банку України з виконання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС: Розпорядження Національного банку України від 16 лютого 2015 р. № 62. Офіційний веб-сайт Національного банку України. URL: <http://www.bank.gov.ua/control/uk/index>.
2. Стратегія Національного банку України. Правління Національного банку України. Київ, 2018. URL: <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=64754192>.
3. Словник фінансово-правових термінів / за заг. ред. д. ю.н., проф. Л.К. Воронової. 2-е вид., переробл. і доповн. К.: Алерта, 2011. 558 с.
4. Савелко Т.В. Банківська система як найважливіший організаційний механізм фінансової системи. *Інвестиції: практика та досвід*. 2011. № 23. С. 36-38.
5. Першин В.Г. Фінансовий моніторинг як організаційно-правове явище: сутність і принципи. *Порівняльно-аналітичне право*. 2016. № 5. С. 216-218.
6. Бредуляк К. Фінансовий моніторинг. Ризики для банку. *Юрист і Закон*. №13. 2018. URL: <https://evris.law/uk/statija-finansovij-monitoring-riziki-dlja-banku/>.
7. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 14 жовтня 2014 р. № 1702-VII. *ВВР України*. 2014. № 50-51. ст. 2057.
8. Чуніхіна Л. Організація первинного фінансового контролю з метою протидії легалізації (відмиванню) грошей, отриманих злочинним шляхом, у банках України. *Право України*. 2014. № 7. С. 106-110.
9. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07 грудня 2000 р. *ВВР України*. 2001. № 5-6. ст.30
10. Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні: Закон України від 30 жовтня 1996 р. № 448/96-ВР. *ВВР України*. 1996. № 51. Ст. 292.
11. Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку (з метою приведення у відповідність до вимог законодавства): Рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 14.03.2019 р. № 157. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/z0373-19>
12. Ковальчук А.Т. Національна система протидії відмиванню коштів: виклики та загрози. *Науковий вісник публічного та приватного права*. Випуск 4, 2017. С. 287-290.
13. Про затвердження Положення про Державну аудиторську службу України: Постанова Кабінету Міністрів України від 03 лютого 2016 р. № 43. *Урядовий кур'єр* від 09.02.2016. 2016. № 25.
14. Романів Є.М., Долбнева Д.В. Необхідність та напрямки удосконалення системи державного фінансового контролю в Україні як вимога сьогодення. *ScienceRise*. 2017. №2 (1). С. 35-38.
15. Про Національний банк України: Закон України від 20 травня 1999 р. № 679-XIV. *ВВР України*. 1999. № 29. ст. 238.
16. Надобка С.В. Адміністративна відповідальність за порушення законодавства про банки і банківську діяльність: автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07. Харківський національний унів-т ім. В.Н. Каразіна. Харків, 2016. 22 с.
17. Ємельянов В.М., Степанюк Д.А. Пріоритетні аспекти розвитку системи державного фінансового контролю в Україні. *Публічне управління та регіональний розвиток*. №1. 2018. С. 126-143.

References:

1. Plan zakhodiv Natsionalnoho banku Ukrainy z vykonannya Uhody pro asotsiatsiiu mizh Ukrainoiu ta YeS: Rozporiadzhennia Natsionalnoho banku Ukrainy vid 16 liutoho 2015 r. № 62. Ofitsiinyi veb-sait Natsionalnoho banku Ukrainy. URL: <http://www.bank.gov.ua/control/uk/index>.
2. Stratehiiia Natsionalnoho banku Ukrainy. Pravlinnia Natsionalnoho banku Ukrainy. Kyiv, 2018. URL: <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=64754192>.
3. Slovnyk finansovo-pravovykh terminiv / za zah. red. d. yu.n., prof. L.K. Voronovoi. 2-e vyd., pererobl. i dopovn. K.: Alerta, 2011. 558 s.
4. Savelko T.V. Bankivska systema yak naivazhlyvishyi orhanizatsiinyi mekhanizm finansovoi systemy. *Investytsii: praktyka ta dosvid*. 2011. № 23. S. 36-38.
5. Pershyn V.H. Finansovyi monitorynh yak orhanizatsiino-pravove yavyshche: sutnist i pryntsyipy. *Porivnialno-analitychne pravo*. 2016. № 5. S. 216-218.
6. Breduliak K. Finansovyi monitorynh. Ryzkyk dlia banku. *Yuryst i Zakon*. №13. 2018. URL: <https://evris.law/uk/stattja-finansovij-monitoring-riziki-dlja-banku/>.
7. Pro zapobihannia ta protydiu lehalizatsii (vidmyvanniu) dokhodiv, oderzhanykh zlochynnym shliakhom, finansuvanniu teroryzmu ta finansuvanniu rozpovsiudzhennia zbroi masovoho znyschennia: Zakon Ukrainy vid 14 zhovtnia 2014 r. № 1702-VII. *VVR Ukrainy*. 2014. № 50-51. st. 2057.
8. Chunikhina L. Orhanizatsiia pervynnoho finansovoho kontroliu z metoiu protydiu lehalizatsii (vidmyvanniu) hroshei, otrymanykh zlochynnym shliakhom, u bankakh Ukrainy. *Pravo Ukrainy*. 2014. № 7. S. 106-110.
9. Pro banky i bankivsku diialnist: Zakon Ukrainy vid 07 hrudnia 2000 r. *VVR Ukrainy*. 2001. № 5-6. st.30
10. Pro derzhavne rehuliuвання rynku tsinnykh paperiv v Ukraini: Zakon Ukrainy vid 30 zhovtnia 1996 r. № 448/96-VR. *VVR Ukrainy*. 1996. № 51. St. 292.
11. Pro vnesennia zmin do deiakykh normatyvno-pravovykh aktiv Natsionalnoi komisii z tsinnykh paperiv ta fondovoho rynku (z metoiu pryvedennia u vidpovidnist do vymoh zakonodavstva): Rishennia Natsionalnoi komisii z tsinnykh paperiv ta fondovoho rynku vid 14.03.2019 r. № 157. Zakonodavstvo Ukrainy. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/z0373-19>
12. Kovalchuk A.T. Natsionalna systema protydiu vidmyvanniu koshtiv: vyklyky ta zahrozy. *Naukovyi visnyk publicnogo ta pryvatnoho prava*. Vypusk 4, 2017. S. 287-290.
13. Pro zatverdzhennia Polozhennia pro Derzhavnu audytorsku sluzhbu Ukrainy: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 03 liutoho 2016 r. № 43. *Uriadovyi kurier* vid 09.02.2016. 2016. № 25.
14. Romaniv Ye.M., Dolbnieva D.V. Neobkhidnist ta napriamky udoskonalennia systemy derzhavnogo finansovoho kontroliu v Ukraini yak vymoha sohodennia. *ScienceRise*. 2017. №2 (1). S. 35-38.
15. Pro Natsionalnyi bank Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 20 travnia 1999 r. № 679-XIV. *VVR Ukrainy*. 1999. № 29. st. 238.
16. Nadobka S.V. Administratyvna vidpovidalnist za porushennia zakonodavstva pro banky i bankivsku diialnist: avtoreferat dysertatsii na zdobuttia naukovooho stupenia kandydata yurydychnykh nauk za spetsialnistiu 12.00.07. Kharkivskiy natsionalnyi univ-t im. V.N. Karazina. Kharkiv, 2016. 22 s.
17. Yemelianov V.M., Stepaniuk D.A. Priorytetni aspekty rozvytku systemy derzhavnogo finansovoho kontroliu v Ukraini. *Publichne upravlinnia ta rehionalnyi rozvytok*. №1. 2018. S. 126-143.